

ЮВІЛЕЙНІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

Подвійний ювілей ученого-економіста МИХАЙЛА ІВАНОВИЧА ЗВЕРЯКОВА

У січні 2022 року наукова спільнота України відзначає два славетних ювілеї. Виповнюється 70 років з дня народження і 50 років з початку наукової діяльності видатного вітчизняного економіста, доктора економічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, заслуженого діяча науки і техніки

України, академіка Академії наук вищої школи України, багаторічного очільника Одеського національного економічного університету Михайла Івановича Зверькова.

Михайло Іванович народився у 1952 році у селі Софіївка Миколаївського району Одеської області і майже все своє свідоме життя пов'язав з Одеським національним економічним університетом, одеською школою політичної економії. У 1975 році закінчив університет (в ті часи Одеський інститут народного господарства) за спеціальністю "Фінанси та кредит", у 1980 році захистив кандидатську, а в 1996 – докторську дисертацію. З 1997 року обіймає посаду професора кафедри загальної економічної теорії, з 2000 по 2021 рік є ректором Одеського національного економічного університету.

Від початку наукової діяльності Михайло Іванович виявляє відданість традиціям заснованої у 60-ті роки ХХ століття одеської школи політичної економії, а згодом очолює і послідовно розвиває її в межах дослідження процесів ринкової трансформації в Україні. У своїй докторській дисертації "Основні економічні закономірності становлення ринкової структури" (1996) та подальших численних наукових

публікаціях (включаючи одноосібні монографії "Проблеми теорії перехідної економіки" (2007), "Сучасна економіка як об'єкт економічної теорії" (2008), "Національна економічна система: проблеми теорії" (2012) та інші) М. І. Зверяков послідовно розробляє цілісну теорію перехідних форм, які поєднують елементи вихідного та кінцевого пунктів трансформації економічної системи.

Зазвичай в економічних колах вважається, що закономірності функціонування економічної структури легше зрозуміти на прикладі зрілих, розвинених суспільних утворень. Але історія поставила перед українськими економістами завдання наукового аналізу саме перехідної економіки, і Михайло Іванович багато зробив для того, щоб надати гідну відповідь на цей історичний виклик. Через творче поєднання наукового спадку М. І. Туган-Барановського, традицій одеської економічної школи і концепції "виховного протекціонізму" Фрідріха Ліста він збагатив і актуалізував інструментарій відтворювально-динамічного аналізу до пізнання законів трансформаційної економіки. Результатом напружених академічних досліджень стало обґрунтування комплексної програми промислової політики як осередку проєкту неоіндустріалізації і нової моделі економічного розвитку України.

Втім, згодом з'ясувалося, що процеси економічної перехідності є актуальними не лише для вітчизняної моделі господарювання. На рубежі ХХ–ХХІ століть вони набувають глобального характеру; отже, методологічні здобутки Одеської наукової школи цілком можуть виявити творчий потенціал для дослідженні перехідних процесів різного рівня складності.

Аналізуючи загальні закономірності суспільно-економічного розвитку, М. І. Зверяков акцентує увагу на двоїстому, внутрішньо системному і міжсистемному, характері новітніх цифрових суспільних трансформацій, які, з одного боку, відбуваються в історичних рамках капіталізму, з іншого – знаменують вихід суспільства за межі економічних відносин. Такий аналіз трансформаційних процесів також цілком відповідає науковим традиціям одеської економічної школи і відкриває шляхи плідного застосування методологічних здобутків вітчизняної економічної науки до з'ясування змісту новітніх еконо-

мічних феноменів і процесів. Такі перспективи вітчизняного методологічного імперіалізму є особливо цінними на тлі інтелектуальних "провалів" неокласичного мейнстріму – його нездатності системно осмислити та адекватно відобразити в економічних категоріях (за Гегелем, "схопити в думці") нову історичну епоху з її специфічними проблемами, ризиками, конфліктами і захоплюючими економічними перспективами.

Вітаючи з подвійним ювілеєм видатного вітчизняного економіста-науковця і громадського діяча, знаного управлінця-організатора, очільника одного з провідних вітчизняних університетів – лідерів освітньо-виховної діяльності, нашого давнього друга, багаторічного члена редакційної колегії журналу "Економічна теорія", щиро бажаємо шановному Михайлу Івановичу доброго здоров'я, сімейної злагоди і тепла, подальших плідних творчих пошуків і здобутків, без яких неможливе не лише глибоке розуміння законів функціонування національної економіки, але й науково обґрунтований погляд у майбутнє світової цивілізації.

Редакційна колегія журналу "Економічна теорія"